

Overzicht kennisbronnen basis- en verdiepfingsfase opleiding tot specialist ouderengeneeskunde

Versie mei 2019

Toelichting

In dit document wordt de landelijk verplichte literatuur voor de gehele opleiding beschreven.

Als eerste de verplichte literatuur die zowel in de basisfase als in de verdiepfingsfase gebruikt wordt; daarna de verplichte literatuur voor de modules van de verdiepfingsfase. Op deze kennisbronnen wordt de kennistoets gebaseerd. De aios dienen over deze kennisbronnen te beschikken.

Naast deze lijst met kennisbronnen, kunnen bij terugkomdagen en cursorisch onderwijs aanvullend verplichte en/of facultatieve kennisbronnen opgegeven worden. Deze kennisbronnen worden aan de aios ter hand gesteld. Deze bronnen maken geen deel uit van de kennistoets.

Basisfase en verdiepfingsfase

	LUMC	GERION	VOSON
Hertogh CPM Functionele geriatrie, 2^e druk <i>Elsevier/De Tijdstroom, Maarssen</i> ISBN 9035220935 (NB: niet meer verkrijgbaar, op instituut als pdf op blackboard)	Verplicht	Verplicht	Verplicht
Van Iersel MB, Smalbrugge M, van de Pol MH, Petrovic M, de Rooij SE, Olde Rikkert MGM Leerboek Geriatrie, Probleemgeoriënteerd werken met ouderen, 3^e druk <i>de Tijdstroom, 2017</i> ISBN 9789058980311	Verplicht	Verplicht	Verplicht
Scholten RJPM, Offringa M, Assendelft WJJ Inleiding in evidence-based medicine. Klinisch handelen gebaseerd op bewijsmateriaal, 5^e herziene druk <i>Bohn Stafleu van Loghum/Springer Media, 2018</i> ISBN 9789036819770	Verplicht	Verplicht	Verplicht
Luijendijk HJ, Verkaaik AJB (red) Handboek sociale geriatrie, 1^e druk <i>de Tijdstroom, 2006</i> ISBN 9789058980885	Verplicht	Verplicht	Verplicht
Zielhuis GA, Heydendael PHJM, Maltha JC, Riel PLCM van Handleiding medisch-wetenschappelijk onderzoek, 8^e druk <i>Bohn Stafleu van Loghum, 2016</i> ISBN 9789036813358	Verplicht	Verplicht	Verplicht

	LUMC	GERION	VOSON
Twisk, JWR Inleiding in de toegepaste biostatistiek, 4^e druk <i>Bohn Stafleu van Loghum, 2017</i> ISBN 9789036815338		Aanbevolen	
Bolt LLE, Verweij MF, Delden JJM van Ethiek in de praktijk, 7^e druk <i>Van Gorcum, 2010</i> ISBN 9789023238355	Aanbevolen	Verplicht	Aanbevolen
Garcia TB Interpretatie van ECG's een introductie <i>Springer Media, 2016</i> ISBN 9789036814454			Verplicht
Etten-Jamaludin F van, Deurenberg R Praktische handleiding PubMed, 4^e druk <i>Bohn Stafleu van Loghum/Springer Media, 2011</i> ISBN 9789031390717	Aanbevolen	Aanbevolen	Verplicht
Richtlijnen Palliatieve zorg Specifieke richtlijnen passend bij de gehele opleiding: Delier, Dyspneu in de palliatieve fase, Ileus, Koorts, Misselijkheid en braken, Obstipatie, Pijn en Zorg in stervensfase. Website pallialine.nl	Verplicht	Verplicht	Verplicht
Grit R, Mollema M, Sijde N van der Op weg naar ... de complete professional. Persoonlijke ontwikkeling, competenties en Bildung, 4^e druk <i>Noordhoff, 2017</i> ISBN 9789001865443			Verplicht
Huguenin P Conflicthantering en onderhandelen, 2^e druk <i>Bohn Stafleu van Loghum, 2004</i> ISBN 9789031341542	Verplicht	Verplicht	Verplicht
Oude Voshaar, R, Mast R van der, Stek M, Verhey F, Vandenbulcke M (red) Handboek ouderenspsychiatrie, 4^e druk <i>de Tijdstroom, 2018</i> ISBN 9789058983145	Verplicht	Verplicht	Verplicht
Hengeveld MW, Schudel WJ Het psychiatrisch onderzoek, 3^e geheel herziene druk <i>de Tijdstroom, 2017</i> ISBN 9789058980489	Verplicht	Verplicht	Verplicht
Jonker C, Slaets JPJ, Verhey FRJ Handboek dementie. Laatste inzichten in diagnostiek en behandeling <i>Bohn Stafleu van Loghum, 2009</i> ISBN 9789031362288	Verplicht	Verplicht	Verplicht

	LUMC	GERION	VOSON
Alle Verenso richtlijnen en handreikingen Website Verenso.nl/richtlijnen	Verplicht	Verplicht	Verplicht
Door Verenso geaccordeerde richtlijnen Website Verenso.nl/richtlijnen	Verplicht	Verplicht	Verplicht
ABCDE-kaart – SOON	Verplicht	Verplicht	Verplicht
Syllabus STARTclass jaar 1 (Wordt toegezonden door Schola Medica 1 maand voorafgaande aan deelname STARTclass)	Verplicht	Verplicht	Verplicht
NHG richtlijnen: Bacteriële huidinfecties, Cardiovasculair risicomanagement, COPD, Dermatomycosen, Diepe veneuze trombose en longembolie, Eczeem, Fractuurpreventie, Incontinentie voor urine bij vrouwen, Mictieklachten bij mannen, Psoriasis, Schildklierandoeningen Website nhg.org/nhg-standaarden	Verplicht	Verplicht	Verplicht
Richtlijn Palliatieve zorg voor mensen met COPD Long Alliantie Nederland, 25 mei 2011 Website longalliantie.nl/publicaties/richtlijn_Palliatieve_zorg_COPD	Verplicht	Verplicht	Verplicht
Richtlijnen goede voeding 2015 Website gezondheidsraad.nl/richtlijnen_goede_voeding	Verplicht	Verplicht	Verplicht
KNMG standpunt euthanasie Website knmg.nl/euthanasie	Verplicht	Verplicht	Verplicht
Hosson SM de, Netters FJS, Verhagen CAHHVM, Graeff A de (red) Probleemgeoriënteerd denken in de palliatieve zorg: een praktijkboek voor de opleiding en de kliniek <i>de Tijdstroom, 2011</i> ISBN 9789058981929			Verplicht
Staveren R van Patiëntgericht communiceren. Gids voor de medische praktijk, 2^e druk <i>de Tijdstroom, 2015</i> ISBN 9789058982810	Verplicht	Aanbevolen	Aanbevolen

Verdiepingsmodules: aanvullende verplichte literatuur

Ambulante GGZ

Gerridzen IJ

Het syndroom van Korsakov

CME-online, geaccrediteerd tot 28-08-2019

Smal J, Kleemans AHM (review)

Diagnostiek van dementie

CME-online, geaccrediteerd tot 15-12-2019

American Psychiatric Association

Beknopt overzicht van de criteria van de DSM-5. Vertaling van de Desk Reference

Boom Uitgevers, 2014

ISBN 9789089532237

Vink M, Kuin Y, Westerhof G, Lamers S, Pot AM (red)

Handboek Ouderenpsychologie, 2e druk

de Tijdstroom, 2017

ISBN 9789058983121

Consultatievaardigheden eerste lijn

Wind AW, Poot AJ

LAEGO Visiedocument 2014 - Eerstelijns geneeskunde voor ouderen; lokale, persoonsgerichte, passende, proactieve, samenhangende zorg én ondersteuning

Website <https://www.laego.nl/wp-content/uploads/2018/10/LAEGO-visie-op-de-eerstelijns-geneeskunde-voor-ouderen-2014.pdf>

Remmerswaal R, Camp L van de, Lapajian I

Afwegingsinstrument voor opname eerstelijns verblijf 2.0, Doorontwikkeling na overheveling eerstelijns verblijf naar Zvw, november 2016

In opdracht van het ministerie van VWS

Website rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/11/01/afwegingsinstrument-voor-opname-eerstelijns-verblijf-2-0

Geriatrische revalidatiezorg

Balen R van

Revalidatie na een heupfractuur

CME-online, geaccrediteerd tot 18-12-2020

Terwel M

Alles is revalidatie. Revalideren na een beroerte in het Laurens Therapeutisch Klimaat

Eburon, 2011

ISBN 9789059724853

Geriatrische revalidatiezorg

Remmerswaal R, Camp L van de, Lapajian I

Afwegingsinstrument voor opname eerstelijns verblijf 2.0. Doorontwikkeling na overheveling eerstelijns verblijf naar Zvw, november 2016

In opdracht van het ministerie van VWS

Website rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/11/01/afwegingsinstrument-voor-opname-eerstelijns-verblijf-2-0

Palliatieve zorg

Hosson SM de, Netters FJS, Verhagen CAHHVM, Graeff A de (red)

Probleemgeoriënteerd denken in de palliatieve zorg: een praktijkboek voor de opleiding en de kliniek

de Tijdstroom, 2011

ISBN 9789058981929

Kwaliteitskader Palliatieve zorg Nederland

Website pallialine.nl

Regionale Toetsingscommissies Euthanasie

EuthanasieCode 2018. De toetsingspraktijk toegelicht

Website <https://www.euthanasiacommissie.nl/de-toetsingscommissies/uitspraken/brochures/brochures/euthanasiacode/2018/euthanasiacode2018>

Muijsenbergh, METC van den

Interculturele palliatieve zorg

CME-online, geaccrediteerd tot 16-05-2020

Leeuwen PW van

Pijn in de palliatieve fase - beleid en behandeling

CME-online, geaccrediteerd tot 7-06-2020

Leeuwen PW van

Terminaal hartfalen en pulmonale problematiek in de palliatieve fase

CME-online, geaccrediteerd tot 29-09-2020

Horstink F, Swart SJ (review)

Palliatieve sedatie

CME-online, geaccrediteerd tot 31-01-2020

Verdieping Psychogeriatric

Gerridzen IJ

Het syndroom van Korsakov

CME-online, geaccrediteerd tot 28-08-2019

Verdieping Somatiek

Jong JH de, Snitjer NM

Diabetes mellitus bij kwetsbare ouderen – diagnostiek, CVRM en glykemisch management

CME-online, geaccrediteerd tot 2-06-2019

Jong JH de, Snitjer NM

Diabetes bij kwetsbare ouderen – complicatiepreventie, geriatrische syndromen en palliatief beleid

CME-online, geaccrediteerd tot 2-06-2019

Aandoeningen van het bewegingsapparaat

NHG-richtlijnen:

Artritis, Aspecifieke lage rugpijn, Polymyalgia rheumatica en arteriitis temporalis

Website nhg.org/nhg-standaarden

Parkinson

Heuvel-Olaroiu M van den

Parkinson – pathogenese, etiologie en diagnostiek

CME-online, geaccrediteerd tot 29-08-2020

Heuvel-Olaroiu M van den

Parkinson – behandeling en multidisciplinaire samenwerking

CME-online, geaccrediteerd tot 29-08-2020

Ziekenhuisstage

De oudere patiënt met hartfalen, electrolytstoornissen, dehydratie en/of anemie

NHG-richtlijn:

Anemie

Website nhg.org/nhg-standaarden